

Μητροπολιτική Όμάδα Έργασίας
Κατηχητικοῦ Έργου
Παιδείας καί
Πολιτισμοῦ

■ Τί πράξη ζωής δείχνουμε ἔμεις οἱ μεγάλοι στά παιδιά μας;

Οἱ νέοι κι ἔμεις

Ἐπίκαιρη ὅσο ποτέ ἄλλοτε ἡ **Αὐτοκριτική**

καί γύρω ἀπό τούς ἀντίστοιχους χώρους.

Συχνά, ἔμεις οἱ «μεγάλοι», πού προβληματιζόμαστε γι' αὐτές τίς συμπεριφορές τῆς σύγχρονης νεολαίας, καταλήγουμε σέ διαπιστώσεις ἀρνητικές καί ἀνησυχητικές, συγχρόνως, μέ τό τελικό συμπέρασμα νά συνοψίζεται στό ὅτι «οἱ σημερινοί νέοι εἶναι ἀνεύθυνοι, ἀπαιτητικοί, φυγόπονοι, χωρίς ἰδανικά, δέν ξέρουν τί σημαίνει ὑποχρέωση...» καί ἄλλα παρόμοια.

Σταθήκαμε, ὅμως, ποτέ –ὅταν μᾶς παρασύρει αὐτή ἡ διάθεση κριτικῆς– νά ἀναρωτηθοῦμε: τί δίνουμε ἔμεις σήμερα στούς νέους μας; Ἐμείς, πού προϋπήρξαμε καί καθορίσαμε γι' αὐτούς προτεραιότητες, στόχους καί κανόνες ζωῆς. Ἐμείς, πού νομοτελειακά διαμορφώσαμε –ἢ μήπως «παραμορφώσαμε»– τό περιβάλλον μέσα στό ὁποῖο ζοῦν καί μεγαλώνουν αὐτοί οἱ νέοι. Καί ὅταν λέω «περιβάλλον», δέν ἔννοῶ, βεβαίως, μόνο τό φυσικό. Ἐννοῶ τό εὐρύτερο καί πολυδιάστατο περιβάλλον, δηλαδή, τό οικογενειακό, τό σχολικό, τό κοινωνικό, τό ἐργασιακό, τό πνευματικό καί τήν ὅλη περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα, μέσα στούς ἤχους καί τίς ἐκκωφαντικές σιωπές τῆς ὁποίας καλλιεργοῦνται καί καρποφοροῦν ἢ... μαραίνονται οἱ νέοι μας.

Όταν, λοιπόν, απαιτούμε από τὰ νέα παιδιά μας νὰ κάνουν αὐτό πού ἐμεῖς θεωροῦμε σωστό καί τὰ κατακρίνουμε, ὅταν διαπιστώνουμε τό ἀντίθετο, μήπως ἔχουμε χρέος νὰ ἀναρωτηθοῦμε πρῶτα –καί νὰ ἀπαντήσουμε χωρίς ὑπεκφυγές– ἂν ἔχουμε κάνει ἐμεῖς ὅ,τι εἶναι σωστό γι' αὐτὰ τὰ παιδιά;

* * *

Αρχίζοντας ἀπό τό πρῶτο καί πιό στενό καί σημαντικό περιβάλλον τοῦ κάθε ἀνθρώπου, τήν οἰκογένεια, νομίζω ὅτι δέν ὑπάρχει ἡ παραμικρή ἀμφιβολία πῶς ἀποτελεῖ τήν «πρῶτη πηγὴ ἀξιών» γιὰ κάθε ἄνθρωπο.

Ἄν, στήν συνέχεια, ἐξετάσουμε καί τὰ ἄλλα περιβάλλοντα, στά ὁποῖα ζοῦν καί μεγαλώνουν τὰ παιδιά μας, τὰ σχολεῖα, τὰ ἰδρύματα τριτοβάθμιας ἐκπαίδευσης, τή θεώρηση τῆς ζωῆς πού προβάλλουν τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης καί δικτύωσης, πρέπει καί πάλι νὰ ἀναρωτηθοῦμε «**τί πρότυπα δίνουμε ἐμεῖς οἱ μεγάλοι στούς νέους**». Ποιά δείγματα νοοτροπίας ἔχουν ἀπό τούς δασκάλους, τούς καθηγητές τους, κάποιους πολιτικούς ἡγέτες πού πρεσβεύουν, ὅτι «ἡ ἀριστεία εἶναι ρετινιά» καί ἀπό ὅσους διαμορφώνουν τήν κοινὴ γνώμη καί τίς κοινωνικές ἐπιδιώξεις;

Ὁ Ἰψεν στούς *Βρυκόλακες* λέει ὅτι «οἱ νέοι ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα ζευγάρι μεταχειρισμένα, ἔστω, ἰδανικά». Καί ὁ Ἄγγελος Τερζάκης, πού ἔχει καταθέσει τήν ἀγωνία του γι' αὐτήν τήν ἄδεια ἀπὸ οὐσιαστικὸ νόημα ζωῆ τῶν νέων, στό μυθιστορημά του *Δίχως Θεό* γράφει συγκεκριμένα ὅτι: «Οἱ νέοι δέν μποροῦν πιά ν' ἀκοῦν κηρύγματα, φιλολογίες, θεωρητικέ-νουθεσίες καί αὐτάρεσκα ἀφηγηματικά βιογραφικά στοιχεῖα τῶν μεγάλων, πού συνήθως ξεκινοῦν μέ τό “ἐγὼ στήν ἡλικία σου”. Οἱ νέοι ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ κανόνες πού πηγάζουν ἀπὸ μιά **στάση ζωῆς**, καί ὄχι μόνο. Κανόνες πού κυρίως πηγάζουν ἀπὸ μιά **πράξη ζωῆς**».

Καί στό σημεῖο αὐτὸ ἀρχίζουν οἱ αἰχμηρές ἐρωτήσεις:

Τί πράξη ζωῆς δείχνουμε σήμερα ἐμεῖς οἱ μεγάλοι στά παιδιά μας, σέ μιά ἀποπνευματικοποιημένη κοινωνία, μέ ἔντονα τὰ σημάδια τοῦ ἀτομισμού, τῆς ὑποβάθμισης τῶν ἀξιών, τῆς ψευτιάς, τῆς ἐπιθετικότητας, τῆς ἀναξιοκρατίας καί τοῦ ξενιτεμοῦ; **Μέ** ποιά πίστη καί μέ ποιά ψυχικὴ δύναμη τὰ ὀπλίσαμε, γιὰ νὰ σταθοῦν ἀπέναντι στίς δοκιμασίες καί στούς πειρασμούς τῶν εὐκολῶν –ἀλλὰ ἀνέντιμων– λύσεων, ἢ ἀκόμη καί

στούς εμπόρους του λευκοῦ θανάτου, πού ὑπόσχονται ψεύτικους παραδείσους;

Πότε προσπαθήσαμε μέ πράξεις, νά ξαναδώσουμε στίς λέξεις μέ τό μεγάλο νόημα τήν ἀληθινή σημασία καί ἀξία τους; Λέξεις ὅπως: ἦθος, ἀλήθεια, συνείδηση, συνέπεια, εὐθύνη, ἀξιοπρέπεια, δημιουργία, ἀλληλεγγύη, φιλότιμο, ἀγάπη, πού, ἐδῶ καί χρόνια, διαστρεβλώθηκαν καί ἔγιναν προδότες τοῦ ἑαυτοῦ τους.

Δώσαμε στά παιδιά μας ἕνα ὄραμα κι ἕνα οὐσιαστικό **ιδανικό;** Ὅπως, π.χ. τό νά χαρακτηριζόμαστε ἀπό τήν ἑλληνοχριστιανική μας ταυτότητα, κάνοντας πράξη ζωῆς αὐτά πού οἱ ἔννοιες **Χριστιανισμός** καί **Ἑλληνισμός** σημαίνουν, παραμένοντας θεματοφύλακες τῶν ἰδιαίτεροτήτων, μέ τίς ὁποῖες μᾶς προικίζει, ἀλλά, καί μᾶς βαραίνει αὐτός ὁ συνδυασμός;

Εἶναι καίρια αὐτά καί ἄλλα σχετικά ἐρωτήματα καί, σίγουρα, οἱ ἀπαντήσεις μπορεῖ, ἄπειρες φορές νά μᾶς βασανίζουν. **Πιστεύω,** ὁμως, ὅτι, συνειδητοποιώντας τήν εὐθύνη μας βαθιά στήν καρδιά μας, θά βροῦμε τόν δρόμο γιά τή δική τους καρδιά, ἐμπνέοντας τήν ἐμπιστοσύνη καί τόν σεβασμό τους.

* * *

Κλείνοντας, ἔχω χρέος, ὥστόσο, νά παραδεχθῶ, ὅτι ὑπάρχουν σήμερα νέοι πού, μέ τό ἦθος, τόν μόχθο καί τίς ἐπιτυχίες τους, ἀξίζουν τόν θαυμασμό μας.

Μέ τὸ χέρι, λοιπόν, στήν καρδιά, ἃς κάνουμε ἐμεῖς «οἱ μεγάλοι» τήν **αὐτοκριτική** μας, ἃς παραδεχθοῦμε τά λάθη μας κι ἃς προσπαθήσουμε, ὅσο καί ὅπως μπορούμε, νά δείξουμε στούς νέους μας ἕναν δρόμο πού φωτίζεται ἀπό τό ἀληθινό νόημα τῆς ἀρετῆς, τῆς δημιουργίας καί τῆς ἀγάπης, τόσο πρός τοὺς συνανθρώπους μας, ὅσο καί πρός τήν πατρίδα μας. **Διότι,** ὅπως θά τονίζουν ἔσαεὶ οἱ γνωστοί, ἐμβληματικοί καί ἀξεπέραστοι στίχοι τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ:

**«...Χρωστᾶμε σ' ὅσους ἦρθαν,
πέρασαν, θά 'ρθοῦνε, θά περάσουν.
Κριτές, θά μᾶς δικάσουν,
οἱ ἀγέννητοι, οἱ νεκροί».**

ΜΕΡΟΠΗ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ,
Ὁμότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Πηγή: Περιοδικό ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ